

ՎԵՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՅՈՒԼԻՍ 4

ԲԵՆԶԵԼՄՊԻԷ

ՆՈՒՄԵՐՈ 2

ՊՕՐՍԱ ԹԵԼԵԿՐԱՓԸ

Մարտիկա 29 Յունիս

Պուղտայ տիւղիւն . 125 : Թուշա . 27 : Սուսամ 61
Փօնտօլար երեքսէք . 68 50 : Գօնսօլիտէ . 92 3 | 4 :

Լօնտիւ 1 Յուլիս :

Պուղտայ տիւղիւն , Գալաս հաղըր . 37, 37 50 . —
Գօշօրօղ Իպրայիլ 27 | 6 : Շէքէր 28 | 7 : Գօնսօ
լիտէ 92 5 | 3 : Օսմանլը 50 5 | 3 :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Օլաթը Հաղըթը Շահանէնին Կէմլէյիք
Թէրսանէի ամիրէսինտէ ինչա վէ իքմալ օլուն-
մուշ օլան սէֆինէի հիւսայունուն տէնիլէ էն-
տիրիլմէսինտէ հաղըր պուլունմագ իւզրէ օլ
ճանիպէ Թէշրիֆ վէ հարաքէթ պոյուրմուշ
լարրտր :

() Լ Թարաֆտան ալընան խապէրլէքէ նա-
զարէն կէչէն ճուամ կիւնիւ Կէմլէյիյէ մու-
վասէլէթը սէնիյէ վուգու պուլտուգտան սօն-
րա իրթէսի կիւն սէֆինէյի մէղքիւր պահրէ
ինտիրիլմիշ . վէ իշպու փազար իրթէսի կիւնիւ
Հէրէքէ ֆապրիգայը հիւսայունուն Թէշրիֆ
պոյուրուպ ախշամլար տախի ալտէթ իտէ-
րէք . կէճէ Հէյպէլի ատասը փիշկեհաճընտա
վափօրու հիւսայունտէ պէյթուլթէթլէ , սալը
կիւնիւ ալէյսապահ (Թէքֆուր տաղընէ Թէշ-
րիֆ վէ աղիմէթ պոյուրմուշլարտր :

Օլաթը Հաղըթը Շահանէ սալը կիւնիւ
ախշամ իւսթիւ պիլ շէվքէթ ու էճալ տէր
սաատէթէ ալտէթ պոյուրմուշլար տր :

— Կէմլէյիք Թէրսանէսինտէ իքմալ իլէ կէ-
չէն ճուամ իրթէսի կիւնիւ հուզարու ապիի
միւլիւքեանէտէ տէնիլէ ինտիրիլմիշ օլան սէ-
ֆինէյի հիւսայուն տէր սաատէթէ վիւրուտ
իթմիշ տիր :

— Կէչէն ճիւամ իրթէսի կիւնիւ Կէմլէյիքտէ
էնէն ֆըրգաթիյինն եէրինն ալթը տանէ քօր-

վէթ եէնիտէն գուրուլաճագ տր , իքիսի Կէմ-
լէյիքտէ , իքի տանէսի Իլմիտտէ , վէ իքիսի
տախի Թէրսանէի ամիրէտէ :

— Ընթէքէա գայմագամլըղը՝ միւթուպիի խա-
րիճիյէ խիւլաֆասընտան իլզէթլու Օլիա պէյ
էֆէնտիյէ :

Պրուսա էվգաֆ միւտիւրլիյի Թամիրաթ
միւտիւրի սապըգ իլզէթլու Լահմէ էֆէնտի-
յէ :

Գայսէրիյէ վէ Լօղղատ էվգաֆ միւտիւ-
րիյի Ուրֆա միւտիւրի սապըգ Հաճի Լի է-
ֆէնտիյէ :

Բէթաճահա էվգաֆ միւտիւրլիյի՝ մէք-
թուպիի սատրը ալի խիւլաֆասընտան Շէֆիգ
պէյէ :

Միտիլի էվգաֆ միւտիւրլիյի՝ Միտիլի վի-
ճուհընտէն Լիթի էֆէնտիյէ իհպէ օլունմուշ
տուր :

— Իտիրնէ վալիի վալաշանը իւպհէթլու տէվ-
լէթլու Սէհէմէտ փաշա հաղըթլէրի , էյա-
լէթը մէղպուրէնին պազը մահէլէրինի քէշթ
ու կիւզար իլէ Թէֆթիշ վէ Թահգիգի հալալը
էհպիլիյէ , վէ միւհթաճը իսլահ օլան մէվատը՝
հիւսնիւ իսլահ վէ Թանգիմինէ հիւմէթ պու-
լուրմագ իւզրէ , մահը հալին իկիրփի պէշին-
ճի կիւնիւ (է)ունիս 30) Իտիրնէտէն հարէքէթ
իթմիշ օլտուգլարընը Թահրիր իտէյօրլար :

Ճ . Հ .

— Պրուսատան կէլէն խապէրլէր իֆրաթ
մէսրուր օլաճագ րատէլէրտէ տիր : Իփ'ք գօ-
ղասը չօգ սէնէլէրտէն պերու միւլի կէօրիւմէ-
միշ տէրէճէտէ ֆէյղու պէրէքէթ իւզրէ օլմուշ
տուր : Լահլինին պու մէսրուրիյէթի Օլաթը
Շահանէնին Թախթա ճիւլիւս էյլէտիյի եէվմը
մէսուտինէ Թէսատիֆ իտէրէք , պիր գաթ տահա
Թարագգը պուլմուշ տուր : Պա խուսուս զաթը
շահանէնին կէչէն սէնէ օլ պէլտէյէ Թէշրիֆի
տահա խաթըլարընտան չըգմամըլ օլտուղուն-
տան , պու տէֆա տախի պիւթիւն չէհր ա-

չբորմերմէպէ տօնանըլմըլ վէ տէվէթլու փաշա
հազրէթլէրի տախի չարչուտան կէշտիյի վազըթ
փաշալէնէն Կէ Եաշա սէտալէրի տէրունի մէմէ-
քէթին հէր թարաֆընա աքս իթմիշ տիր :

— Տէր սաատէթ վէ պէլաթը սալիսէ իլէ Պօ-
ղաղ իշխնտէ քեային իճար վէ իսթիճար օ-
լունանա պիլճիւմէ ագար վէ էմլաքըն գօնթ-
րաթօյէ րապթը նիլամը իգթիպասընտան օլ-
տուղու հալտէ , պու խուսուսա եքսէրը աս-
հապը էմլաք թարաֆըրինտէն րիայէթ օլուն-
մամագտա իտիյինէ վէ հալ պու քի իշ պու
գօնթրաթօ նիլամընն վազ ու թէէսիսին-
տէն մագսէտ , միւէճիր վէ միւսթէճիր պէյ-
նինտէ իճարաթըն տէրէճաթը վէ մուգավէ-
լաթընը թահթը թէէմինէ օլմագ , վէ զապը-
թէի պէլէտիյէյէ մուղայիր տիւքքեան վէ մա-
ղաղա աշըլամամասընա պիր թէտպիրի տայիմի
օլմագ գալիյէլէրի օլարագ , պունուն իճրա-
աթընտէ տախի խալգճա պիր կէօնէ կիւճ-
լիւք հօղիքէն , ասհապը էմլաքըն շու նիլամէ
րիայէթսիլիյի նապէճա օլտուղինէ պինայէն ,
էլհալէթ իւլ հալիհի ագար սուրէթիյէ ի-
ճար վէ իսթիճար օլունան խանէ վէ սահիլ-
խանէ վէ էմլաքին սայիրէնին , ատէտ վէ մըգ-
տարիյէ , պէտէլը իճարէրի վէ միւէճիր վէ
միւսթէճիրէրին էսամէսի մահալաթ իմամէ-
րի , վէ տիւքքեանէրին տախի էսնաֆ քէթ-
խիտալէրի թարաֆըրինտէն պիրէր տէֆթէ-
րի վէրիլէրէք , գօնթրաթօ իտարէսի գույու-
տիյէ պիլ թաթպիդ , գօնթրաթօսըլ իճար
օլունտուղի թէպէյիւն իտէճէք էմլաքըն տէր-
հալ ասհապի ճէլպիլէ , գօնթրաթօլէրինին իճ-
րա գըլընաճաղի , վէ գօնթրաթօլու էմլաքըն
միւսթէճիրէրի տէյիշտիքճէ , քէզալիք իմամ
վէ քէթխիտալէր ճանիպինտէն պա իլմուսա-
պէր պէյան օլունարագ , գօնթրաթօլէրի թէճ-
տիտ օլունաճաղի Պապը վալայի զապթիյէ-
տէն իսպար օլունմուշ տուր :

(Թափէն)

— Օլմըլ Զազրէթը Հահանէյէ մախուս
օլմագ իւլլէ միւճէտտէտէն պիր թապուր ա-

սաքիրի խասսանըն թէրթիդ օլունաճաղը իշի-
տիլիշտիր :

Եսաքիրի մերգումէ 200 նէֆէրտէն միւրէթ-
թէպ օլուպ , Պէրիէթ իւլ շամ շէյիլէրինին
էվաալարընտան սէշիլէրէք , հէր պիրինէ թէ-
միդ էսվապլար վէ արապիսման աթլարը վէ-
րիէճէք միշ :

— Չէրքէս մուհաֆթիլէրինալն օլմուգ ալ-
թը խանէ , իւշ Եիլ Նուֆուս Մօղուճագ իս-
քէլէսինալն սանտալար իլէ թարապղունա ,
վէ օրատան տախի խալիլէի խասալը շա-
հանէ վափօրլարընտան Վիսթիլէ թէհթիլ-
նամ վափօրա րաքիպէն իշպու վազար կիւ-
նիւ տէր սաատէթ վէրուա թմլ շէր տիր :

— Հայան պույրուլան միւսաատէյի սէնի-
յէյէ մէպնի Մուտանհատա պէհէր ճումա
կիւնիւ ճէսիմ պիր փաղար գուրուլարագ՝ օ-
րատա հէր տիւրիւ ախպուլթա օլունաճաղըն-
տան , տէր սաատէթտէն կիտիպ կէլէնէրիսու-
հուլէթի իշիւն հէր ճումա կիւնիւ ալէլ սա-
պահ քէօփրիւտէն պիր վափօր հարէքէթ վէ
փազար կիւնիւրի ալտէթ իթմէք իւղըն պիր
վափօր թախիս գըլընմըլ տուր :

— Վարնատան իուսճուղա գատար ինշա-
սը մուգարէր օլան տէմիր հօլուն հիսսէլէրի
Լօնտրա , Պիրլաքսէլ , Լմսթէրտամ , Ջրանգ-
ֆօրթ վէ Պէրլին շէհիլէրինտէ սաթըլմայա
պաշալմըլ օլտուղունտան , տէր սաատէթտէ տա-
խի թարիֆի մէղքիւրէ հիսսէտար գայտ օլմագ
խթէյէնէր օրալարա միւրաճաաթ իթմէլէրի
լաղըմ կէտիյինտէն , մուգավէլէ վէ շէրայի-
թինի էօյրէնմէք իսթէյէնէր , պու կիւնտէն
էսիւմիւզտէքի փազար կիւնիւնէ գատար Պէյ-
օլունտա վազի Պէլճիպա ճէնէրալ Վօնսօլ-
սունուն խանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի ի-
լան գըլընմըլ տուր :

Հէր Լանէլի ճանիպինտէ վէլէն Քէյաթ
փաթա :

	փաթա
Թիւրպէ Էրիյի , պիր օգլասը	80
Պարտագ Էրիյի	80
Տութ Էրիյի	60

Ետը եամանսը արմուտը յ	80
Գարսուսալտան կէլէն	
Ինէսը արմուտու	100
Սուսթաֆա պէյ արմուտու	120
Թագէ ֆընտրդ	60
Գամէթի արմուտու	110
Ետը չալը ֆասուլեա	20
Ետի ֆառուլեա	15
Պառնա 100 ատէտի	17
Պաշ մըսըր ցուղտայը , տանէսի	7
Օրթա	5

ԽԻՒԼՍՍԱՅԸ ԲՈԼԻԹԻԳՍ

Պու տէֆա Լժրոփա զաղէթալարը ԼէՏիս. թանտա զօրպալարըն Բուսիալըլարա գարշը պիր գաչ ֆիթուհաթընը նազլ ու հիքեայէ իտէրլէր :

Պու ֆիթուհաթըլար հէր նէ գատար պիր գաչ մէվպիլէրտէ էհը իսթիլալ թարաֆըն. տան թէքէքիւր օրնմուշ ահյու եաղըմըլ իտէտէ , պունըլարըն նէ տէրէճէյէտէք սահիհ օլտուղունու պիլմէյիլ :

Պունտան ագտէմ իֆատէ օլունտուղու վէճհ իւզըն , Լժրոփատա էհալինին հէր սընըֆը , վէ պունըլար իլէ պէրապէր զալէթաճըլար . Լէհիլէրէ աշըրը մէրթէպէ թարաֆիլըլիք իթտիլէրինտէն , օնըլարըն հէր պիր եափտրգ. լարընը խալըրը կէօլ իլէ պագըյօրլար . հէր մաթըուպարընտա հագը՝ հէր իշլէրինտէ մէտ. հէ շոյան , վէ հէր մուհարէպէտէ տախի օն. լարը զալիպ կէօրմէք իսթէրլէր , պունուն ի. չիւն պաշատէ զիքը օլունան ֆիթուհաթըլար տախի պիղճէ թատտիգ օլմայա միւհթաճ տրը :

Լէլէլէր րէս զաղէթասը պունըլարտան պի. ըրին՝ եանի Լ իթուանիա էյալէթինտէ , Տրա. ճէնիա նամ մահալտէ վուգու պուլան մու. հարէպէնին թաֆսիլաթընը զաղէթասընա տէրճ իթտիլինտէ , Բուսյարըն մաղուպիյէթի. նի վէ 7 զապիթ վէ 70 նէֆէր աքէրին թէ. լէֆ օլտուղունու իգրար իթմիշ տիր :

Բուսիա իտրիճիյէ նաղըրը բրէնս Կօրչա. գօֆ իւչ տէվլէթ թարաֆընտան վէրիլէն նօ. թալարըն ճէվապլարընը եաղմըլ օլուպ , ալա. ֆրանկա Զուլիսին տէօրտիւնճիւ կիւնիւ , Լամ. բէրաթօր Լլէքսանտրօյա օգումուշ , վէ եէ. տինճի կիւնիւ տախի Լամբէրաթօրուն պիյրի ըր. յասէթինտէ պիր մէճիս օլուպ՝ մէզքիւր նօ. թալարըն իւզէրինէ թէղէքքիւր օլունմուշ տուր :

Ս իէննատան կէլէն պիր թէլէղրաֆ խա. պէրինէ նաղարէն , Չէքէզիսթանըն շարգ թա. րաֆընտա օլան գապիլէրէրտէն Դ իրվան վէ Լէզիլէր՝ Բուսիա տէվլէթինէ գարշը թուղ. եան իթմիշէր տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԼԻՅԷ

Խորիմեան Սկրտիչ վարդապետ հազըթ. լէրի Խսթանպօլա կէլմէք իւզըն Լըղուլման հարէքէթ իտիւպ թարապուղանա վասլ օլմուշ տուր :

Սիւշարէլէյհին Սուշտա օլտուղու էանա. տէ թէշէպպիւս իթտիյի իսլահաթա սէք. թէ վէրիպ միւմանաթ իտէն , վէ նիհայէթ սուի գասթընա տախի ճէսարէթ իտէն էշեսասըն իհզարը իշիւն սատըր օլան էմըր ալի . իշպու. շարէնպէ կիւնիւ մահալինէ իրսալ գըրընմըլ տուր :

Սիւշարէլէյհ վարդապետին ատուլէրինտէն պիրի ատա օլունան Սամբէր վարդապետ , շիմ. տի Խսթանպօլտա պուլունմագտէ տիր : Կէօ. րինիւր քի մուսայիլէյհ քէնտի իղհարը հագգընա պէջլէ պիր էմըր ալի զուհր իտէճէ. յինի ֆէհմիտէրէք , էվլէլճէ գալըրպ կէլմիշ տիր :

Պիլլէր Սամբէր վարդապետի էհը մալիւ. մաթ վէ թէրպիյէի միլլէթ հագգընտա զա. րէթէշ պիր զաթ պէլլէմիշ , վէ էլան տախի էօյլէ ինանմագտա օլուպ , քէզալիք Խորիմեան Սկրտիչ վարդապետ հազըթլէրինին իտէ՝ սահիպի լիյագաթ , վէ թաշալը միլլէթ.

տաշարը մըղըն իսլահընէ եղ ճանուտիւ չալըշանլարտան պիր զաթ օլտուղունու պիւտի-
յիմիզ հալտէ, պու իքի զէվաթը մէմուռհ
սըֆաթ պէյնինտէ առէմը իմթիպաճ, վէ պէ-
րուտէթ հասըլ օլտուղունա ի իրաթ թէհսիւֆ
իմիէրտէյիզ :

Իլէրուտէ պու մատտէ հազգընտա պաղը միւ-
թալանամըղը զազէթամըղա տէրճ իտէճէյիզ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Իշպու փաղար իրթէսի կիւնիւ Լշտիրնէ —
Գափուսունտա էսէֆէնկիւ պիր գաղա վու-
գու պուլմուշ տուր : Պէշ եաշընտա պիր չո-
ճուգ մէրտիվէնին իւսթ պաշընտան աշաղը
տիւշիւպ՝ վէ պաշը տախի ալթպաշտա տուրան
իւշայագլը պիր սաճ պաղընա թէսատիֆ իտէ-
րէք՝ պաշը փարալանըպ, պիր սաաթ սօղըա
էօլմիւշ տիւր :

— Ինչվմը մէզքիւրտէ իքի պուչուք եաշըն-
տա պիր քիւշիւք գըղ չօճուգ տախի Գալա-
թատա պիր մէյհանէնին գափուսունտա օյնար
իքէն, էօթէտէն պէրու պիր եիւք պէյկիրի կէ-
լիպ՝ չօճուգ գաշմըշ, վէ մէյհանէնին գափու-
սունտա գապ կայգամայա մախսուս՝ վէ տէ-
րունինտէ գայնար սու պուլունան պիր գաղա-
նը քէնտիւնէ սիփէր ալմագ իսթէմիշ իսէ տէ,
աճէլէ իլէ իլինէ տիւշիւպ՝ սաաթընտա էօլ-
միւշ տիւր :

— Գալիէ Դ'Որէնպա շու վէճհ իլէ եա-
ղըն տըր :

՝ Պէշիքթաշ սաքինլէրինտէն Սարգար նամ
քիմէսնէնին զէվճէսի, գօճասընըն նապէճա
հարաքէթլէրինէ թէհամիւլ կէթիրէմէյէ-
րէք՝ պիր գըսսա միւտտէթ խասթա եաթ-
տըգտան սօնկրա կէշէն չարշէնպէ կիւնիւ վէ-
ֆաթ իտիւպ, ախշամըսը տախի տէֆն օլուն-
մուշ տուր :

Իրթէսի կիւն էհալի թարաֆընտան՝ պու
գարը գօճասընտան զէհիրլէնմիւշ տիր տէյու
պիր գիյուգալ զուհը իթտիյինտէն, հիւ-

քիւմէթը մահալիյէ թէֆթիշէ գալգըշըպ՝ վէ
ճէնաղէի մէզարտան չըգարտըպ, հագիգէթ
միւթէլէֆանըն պիր միգտար սիւլիւմէն իլէ
զէհիրլէնմիւշ օլտուղու թէպէյիւն իթմիշ, վէ
էթրաֆտան տախի շահատէթլէր չօղալըպ՝
գապիհաթ մէրգում Սարգարըն իւզէրինտէ
աղըրլաշմագտա իքէն, պիր փափաս մէյտանէ
կէլիպ՝ միւթէվէֆա էօլմէգտէն պիր աղ էվ-
վէլ, վաճիպէյի տինիյէտէն օլան իւսթ-
նալը էննասընտէ, գօճասընըն պէտ ախլաղընըն
իսլահընա թէշէպպիւս իթտիյինտէն, մէր-
գումտէն զէհիրլէնմիւշ օլտուղունու՝ իթիրա-
ֆընը իֆատէ իթմիւշ իսէ տէ, էլան թէֆթի-
շէ տէվամ օլունմագտէ իմիւշ :

ԻՅԼԱՆԱԹ

Իշպու զազէթա հաֆթաւա իքի տէֆա ուֆագ
գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէյիւք գըթա իլէ
նէշը օլունուր :

Պիր Էլլըղը	100 զուրուշ
Ալթը պըղը	60 „
Իւշ պըղը	30 „
Ուֆագ նուսիւսի	1 „
Պէյիւք նուսիւսի	2 „

Թաշուար իլին, 50 սաաթըղ մէսաֆէտէ պու-
լունան էյալէթլէր իլին տէնէվի 15 զուրուշ վէ 100
սաաթ մէսաֆէտէ պուլունանլար իլին 30 զուրուշ
փօսթա փարասը ալընըր :

Իյլանաթըն պէհէր սաթըրընտան պիր տէֆա ի-
լին 60 փարա, իքի տէֆա իլին 40 փարա ալը-
նաճագ տըր :

Իքի տէֆատան զիյատէ գօնուլաճագ վէ պէյիւք
իյլանաթ իլին պըր փաղարըղ օլունուր :

ՄԻՄՈՒՐԻՅԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ Պէյիւք Ենի խանըն իւսթ
գաթընտա. Ն օ 2. Վարաղայը Հալատիս օտաթը :
ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յօհաննէսեան :
ԹՐԱՊԶՈՒՆ. Խաչատուր Աղա Էլմասեան :
Սպըր էյալէթլէր իլին տէ իլէրուտէ մէմուրլէր
Թախիս գըլընաճագ տըր :

ՍԱՀԻԳԻ ՄԱԹՊՈՒԱ ՎԻ ԶԱԶԷԹԱ

Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ